

OCENJUJEMO

Gledališče

Po igri Williama Shakespeara:
Sen kresne noči
Mestno gledališče ljubljansko

★★★★

Avtorski projekt pod vodstvom režiserja Jerneja Lorencija izhaja iz zanj prepoznavnih ustvarjalnih principov; dramsko besedilo vzame kot motivno in kontekstualno izhodišče, ki se skozi intenziven igralski angažma zlepi in preplete z investicijo današnjega, človeškega in ranljivega. Ta postopek najboljše deluje v specifični razprtosti gledališkega dogodka, večperspektivnosti in nezaključenosti, dvoumni vmesnosti med fikcijo in distanco, kar se v *Snu kresne noči* materializira predvsem v obliki trajne negotovosti življenja, a to nazadnje preglasijo razdelani psihološki kompleksi oseb, katerih razrešitev je zapeljana v ekspliciten komentar in sporočilo.

Uprizoritev ohranja osnovne orise dogajanja in odnosov iz Shakespeareove pravljicne ljubezenske komedije ter šest osrednjih likov, a Lorencija zanima realno in osebno, zato je v skladu s tem celotno polje sanjskega nočnega gozda z rokodelci igralci in palčki vred vpeto v realno karakterizacijo oseb. Primož Pirnat (Tezej), Jette Ostan Vejrup (Hipolita), Robert Korošec (Lisander), Matej Puc (Demetrij), Jana Zupančič (Hermija) in Ajda Smrekar (Helena) na novo ustvarijo razdelane osebnosti, ki naselijo Shakespeareovo mrežo s sodobnimi identitetami in besedilom, nastalim z improvizacijo (vključenih je tudi nekaj citatov).

Uprizoritvena sodobnost tako v odnosu do Shakespeara izvede

dvojno premestitev. Komične dogajalne ljubezenske zaplete preobrne v intimo, temeljno premeno časa pa izpostavi v zamenjavi dihotomije med budnostjo in snom (logiko razuma in nezavednega, iracionalnega) z enačajem. Ljubezen je hkrati resnična in iluzorna, a ta relativnost pojmov in drsenje mej zaznavanja sta premalo izražena, čeprav sama postavitev sugerira prav to večno tragično sobivanje v nasprotju z možnostjo harmoničnega ravnovesja. Vizualno in atmosfersko učinkovito vzpostavlja nekakšno sliko ljubezenske čakalnice, ki v paradoksnosti med slavnostno situacijo poročnega (pri)čak(ov)anja (poročna dvorana Branka Hojnika in oblačila Belinde Radulovič) ter v nelagodju zamrznjenih igralskih figur še nekonfiguriranih parov (vsaj ne zadovoljivo) napolni ambient z lebdečo ironijo. To občutje neulovljive vmesnosti ruši prav fiksiranost osebnih identitet – oblikovanje in izbira materiala, s katerim so igralci zgodbi vtisnili živo, prepričljivo in prepoznavno mesenost, ustvarili kompleksne in detajlno raziskane like v usklajenih medsebojnih razmerjih, postane vodilo in je za uprizoritveno celoto preveč določujoče. Vse je preveč zares, manjka distance, v razvoju dogajanja je z razkrivanjem dana možnost za doumevanje likov, ne pa za pogled stalnih premestitev.

Sprva uprizoritev glede razreševanja vprašanj ljubezni še ostaja v nekakšni potencialnosti, Pirnat in predvsem Matej Puc ga zadržujeta v moški objestnosti, ki postavlja v ospredje vprašanje moči in hierarhije, tudi jasno določene s spolom. Konstelacija čakajočih se odvija v prepletu med Shakespeareovo predlogo in sodobnostjo,

malo smo v Atenah, kjer žensko, ki se ne ukloni očetovemu ukazu po poroki z od njega določenim snubcem, še vedno čaka devišstvo ali smrt, malo pa tu in danes, v času priročnikov za osebnostno rast in uspešne poslovneže ali ko bi na akropolo najraje šli kar z vzpenjačo. Nekakšna razvedrilnost ljudskega humorja ob radikalni utišaniosti in podrejenosti žensk predvsem napoveduje preobrat in zadržuje napetost, ki pa se najprej nekoliko izgubi v sanjavem liku Lisandra, morda tudi kot davek originalu z razumevanje premen v odnosih nujnim dogajalnim ozadjem, nato pa izteče v eksplicitnem sodobnem komentarju, ki po eni strani deluje kot feministični obrat in ženskam povrne prej nepriznano moč, po drugi pa opozarja na (ne)(z)možnost ljubezni v svetu individualističnih impulzov, ko ljubezen še najlažje živimo le še kot zaljubljenost vase. Tu z enostavno gesto, ki nadomesti večer dvoumno erotični nasmešek, presune Ajda Smrekar, prav tako Jana Zupančič s precizno zarezo svojega monologa, osebno in družbenoangažirano gesto pa moramo priznati tudi predlogu zamenjave družbeno določenih spolnih vlog. A vendarle gre za jasno, nedvoumno sliko sodobnosti ki z na videz radikalno izpeljavo pokaže, da je že na začetku imela odgovore, da je z njenih prsi sililo sporočilo, ob katerem se je izgubila erotična energija ambivalentnosti. Tudi zato *Sen kresne noči* ostaja ujet med kaotičnostjo in eksplicitnostjo v priključevanju k bitki med spoloma, medtem ko so bistvena poglavja ljubezni in svobode ne glede na spol odprta le napol.

NIKA ARHAR

